

Nuzota z lidí lotry činí...

... a vlky z lesů žene hlad. Citátem z díla francouzského básníka Villona uvádíme dnešní povzdech nad tím, jak hodně se rozrůstá počet padělků, s nimiž se jako znalci setkáváme. Přičítáme to ekonomické situaci, v níž přebytek peněz v rukách části společnosti hledá bezpečné uplatnění, zatímco nedostatek peněz v rukách jiné části společnosti vede některé lidi směrem k šikmé ploše, v našem oboru k výrobě a prodeji padělků ke škodě sběratelů - a dokonce i ke škodě pošty!¹⁾ Není to problém jen u nás, ale i v zahraničí.

FRANTIŠEK BENEŠ - MAREK VRBA

Ještě nedávno se zdálo, že útoky padělatelů a prodejců padělků na kapsy sběratelů u nás ochably. Ta doba je ale bohužel pryč. Nesolidní prodejci po vlně varování a kritiky (dokonce padla i trestní oznámení) sice na přechodnou dobu utlumili své aktivity, když ale viděli, že řada filatelistů dál lehkomyšlně nakupuje pochybné položky, otrnulo jim a svou neblahou činnost opět rozvinuli. Zejména na internetových tržištích se to padělky a reparovanými známkami doslova hemží. Jejich prodejci se však poučili a mazaně formulují své nabídky tak, aby z případné reklamace či dokonce žaloby mohli snadno vyklouznout. Výjimkou nejsou popisy typu „*Hezký kus ze staré sbírky, neověřený, kdyby byl pravý katalogová cena 50.000 Kč, nabízím od korunky*“ (= tedy za vyvolávací cenu 1 Kč). A někde o kus dál, leckdy v části, kterou musíte zvlášť rozkliknout, je ta mazaná poznámka: „*Nerozumím tomu, našel jsem na půdě, nabízím zcela bez záruky*“. Kolik jen důvěřivých sběratelů na takové nabídky skočí a za bezcenný padělek - v naději, že jde o pravou raritu - utratí tisíce...

Uvedený příklad je jen jedním z mnoha, podobné jsou však nabízeny položky všech cenových kategorií, od stokorun po statisíce (jde samozřejmě jen o údajné ceny, ve skutečnosti však o pouhé padělky).

Smutných příkladů ošizených kupujících, kteří se na nás jako na znalce obracejí (bohužel pozdě, když už zaplatili peníze), bychom mohli uvést dlouhou řadu. Často přitom slyšíme, že oklamany sběratel prostě nepředpokládal, že by ho na známém internetovém tržišti (tuzemském nebo zahraničním) někdo mohl takhle sprostě ošidit. Zvlášť když některé z těch webů uvádějí, že u nich kupujete bezpečně a provozovatel webu za to ručí. Co je psáno, to je také dáno, sice praví staré pořekadlo, je však třeba si uvědomit, že podobná prohlášení jsou pouhým titulkem mnohem delšího textu, k němuž se však musíte proklikat, abyste se pak v rámci rozsáhlého sdělení dozvěděli, že záruka se vztahuje například jen na to, že vám od prodejce dojde zásilka, ale ne už na to, co v ní je obsaženo.

A co je nejvíce překvapující - když už nám kupující předloží nově získaný materiál a dozví se, že jde o padělky, velmi často nad známkami, na něž jsme ze zadu otiskli výrazné razítko PADĚLEK, jen rezignovaně mávne rukou a povzdechne si, že věc nebude reklamovat a

padělky si nechá jako „školné“. Může se pak někdo divit, že se prodejci padělků otřepali, ničeho se vcelku nebojí a trh dál zamořují svými nepoctivými výrobky?

Situaci bychom ve zkratce mohli shrnout do starého pořekadla: *Kradou, a ani neděli nesvěti...*

Pomoc je přitom doslova po ruce - stačí se včas obrátit na důvěryhodného znalce, zaměřeného na příslušnou oblast. U nás takových odborníků působí celá řada, sdružení jsou v Komisi znalců Svazu českých filatelistů, na jehož webové stránce lze snadno nalézt jejich seznam s uvedením oboru, v němž působí, a kontakt na každého z nich (www.informace-scf.cz).

Je samozřejmě, že každý může utrácet své peníze za co se mu líbí, pokud nám ale není lhostejné vyházovat peníze za nic, než něco koupíme a zaplatíme, stojí za to poradit se! To už jsme ale na stránkách Filatelie uvedli mnohokrát.

Mnohokrát jsme však i řekli, že je mnoho povolaných a jen málo vyvolených. Pozor si tedy musíme dát nejen na prodejce, ale velkou péčí bychom měli věnovat i výběru znalce, na jehož doporučení se chceme spolehnout. Má to i tu nezanedbatelnou výhodu, že když to uděláme po právní stránce správně, případná škoda jde k tíži tohoto odborníka (více o tom přinesla letošní únorová Filatelie na poslední straně obálky).

A tím se dostáváme k hlavnímu tématu dnešního článku - k otázce, do jaké míry se lze na znalecké výroky spolehnout? Odpověď lze stručně shrnout takto: *Rozhodně ne slepě!* Znalci jsou také jen lidé a v důsledku toho se samozřejmě mohou zmýlit. Našv slavný dávný předchůdce Jan Mrňák napsal: „*Neznám znalce, který by se nikdy nezmylil, jde pouze o to, aby se to dělo jen výjimečně a pokud dojde k chybě, je třeba ji mužně přiznat*“. My k tomu dodáváme, že dnes jsou v případech *zodpovědných znalců* omyly opravdu velmi řídké a své pověsti dbalý znalec v případě chyby škodu samozřejmě okamžitě uhradí.

Jiné je to ale s „odborníky“ a „znalci“ nekompetentními nebo dokonce nesolidními, kteří svou značku otisknou na kdejaký nesmysl a k úhradě škody se nemají (doufají přitom, že oklamání sběrateli nebude stát za to se s nimi soudit, nebo že o této možnosti ani neví).

Otázkou je, jak má sběratel poznat, do které z obou skupin ten který znalec patří, a v důsledku toho, zda mu může věnovat důvěru. Jde o otázku delikátní a hledání odpovědi na ni rozhodně není snadné. Jde však o naše peníze, které naprostě většině z nás nespady z nebe a jejich vydělání jsme museli věnovat spoustu času a energie. Proč bychom si tedy měli nechat líbit, že bychom o ně v důsledku špatné rady měli přijít? Nesmíme tedy být líní pít se po zkušenostech jiných sběratelů, sledovat informace ve filatelistických sdělovacích prostředcích a pokud sami utrpíme škodu, usilovat o její uhrazení - a samozřejmě varovat ostatní.

¹⁾ *Počátkem dubna byl znalci F. Benešovi vyšetřovatelem předložen rozsáhlý soubor nových českých písmenových samolepicích známek, které jako neupotřené vyměnil padělatel na pobožce České pošty za jiné hodnoty. Po prohlídce pod UV lampou bylo zjištěno, že z nich byl chemicky odstraněn otisk razítka a tím došlo k jejich pozměnění. Byl tak porušen §246 trestního zákona, za což padělateli hrozí nemalý trest.*

Dobry příklad takového postupu si teď ukážeme. Český kupující před krátkou dobou vydrazil ve významné německé aukci tři položky, všechny opatřené znaleckou značkou, k jedné byl dokonce připojen fotoatest známého německého znalce. Poté co je obdržel je pro jistotu předložil členu Komise znalců SČF zaměřenému na tuto oblast (konkrétně znalci M. Vrbovi), který po prohlídce známek musel konstatovat, že ve všech případech jde o padělky přetisků ke škodě sběratelů, a to padělky poměrně jednoduché a z minulosti už dávno známé. Sběratel si proto vyžádal vystavení atestů, v nichž je tato skutečnost konstatována a známky okamžitě u prodejce reklamoval. V rámci zkoumání byly všechny předmětné známky opatřeny zezadu razítkem FALZUM, aby tak bylo zabráněno jejich případnému dalšímu prodeji jako pravých (nejde samozřejmě o dokonalou ochranu, protože majitel může lep smýt, nechat zhotovit nový a známky se pokusit prodat opakovaně; jde však o maximum, co může zodpovědný znalec provést pro ochranu případných budoucích kupujících).

Oklamáný zákazník se však nespokojil s uvedeným postupem a rozhodl se varovat ostatní sběratele tím, že věc zveřejní ve znalecké hlídce časopisu Filatelie. Díky tomu si teď ony padělky můžeme prohlédnout, a to ve stavu, v jakém je z německé aukce obdržel.

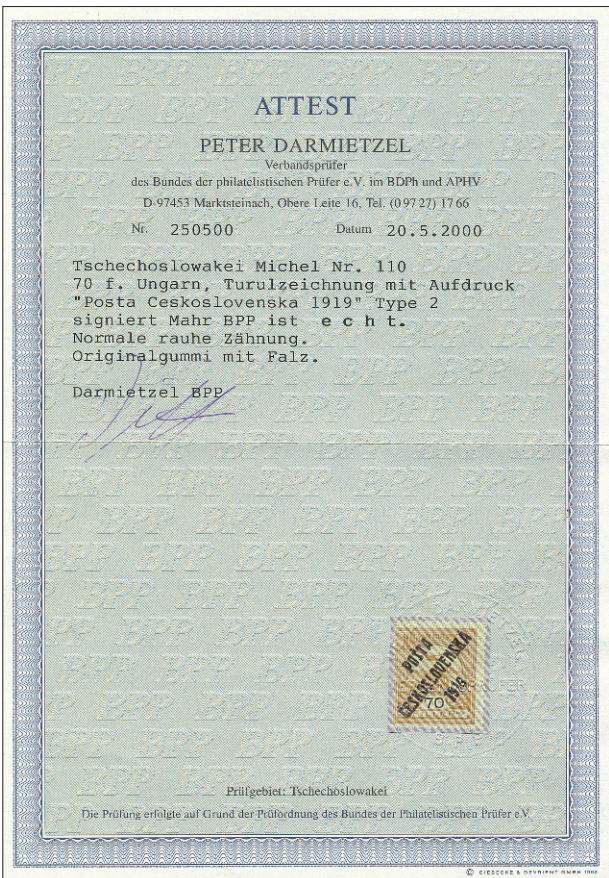
První položka - známka s padělaným přetiskem, a to nepříliš zdařilým a v minulosti už opakovaně identifikovaným a popsaným. Pravost znalecké značky Mahr jsme nezkoumali, připojený fotoatest je však nepochybně pravý.

Druhá položka, opět s nepříliš zdařilým padělkem přetisku. Pravost značek jsme nezkoumali, je však známo, že Lešetický ověřil jako pravé řadu padělaných přetisků PČ 1919.

Všechny tři známky třetí položky mají stejný primitivně padělaný přetisk, padělaná je i značka znalce Mikulského.

Fotoatest německého znalce potvrzující pravost první položky, ve skutečnosti však známka má padělaný přetisk.

Člen Komise znalců
Svazu českých filatelů
Zkušební znalec pro obor
Československo 1918 - 1939

Marek Vrba
Náměstí 2 č.p. 53
387 32 Sedlice
marek.vrba@email.cz

Attest / Befund

Nr: F 82/22

Datum: 18. 3. 2022

Zur Prüfung liegt mir vor: Freimarken – Tschechoslowakei

Katalog ČSR: Pofis 2015 - č. 89 - F

Befund: Beidseitig abgebildete Marke – Tschechoslowakei ,
Ausgabe „Pošta československá 1919“, **TURUL 1 f** grau
ungebraucht;

**Es handelt sich um eine Fälschung
zum Schaden der Sammler !**

Hinten befinden sich die Abschläge des Zeichens „Mahr“
(mit Typen-Bezeichnung) und „Lešetický“, dazu diverse
Inhaber-Zeichen. Die Marke habe ich bezeichnet : „**Falzum**“.

Marek Vrba

Člen Komise znalců
Svazu českých filatelů
Zkušební znalec pro obor
Československo 1918 - 1939

Marek Vrba
Náměstí 2 č.p. 53
387 32 Sedlice
marek.vrba@email.cz

Attest / Befund

Nr: F 83/22

Datum: 19. 3. 2022

Zur Prüfung liegt mir vor: Freimarken – Tschechoslowakei

Katalog ČSR: Pofis 2015 - č. 95 - F

Befund: Beidseitig abgebildete Marke – Tschechoslowakei ,
Ausgabe „Pošta československá 1919“, **TURUL 70 f** braun
ungebraucht;

**Es handelt sich um eine Fälschung
zum Schaden der Sammler !**

Hinten befindet sich ein Abschlag des Zeichens „Mahr“.
Die Marke habe ich bezeichnet : „**Falzum**“.

Marek Vrba

Pro účely reklamace vystavil znalec M. Vrba ke všem padělaným položkám fotoatesty, v nichž tuto skutečnost konstatuje. Protože známky byly prodány v německé aukci, kde budou i reklamovány, texty v atestech jsou v němčině. Dva z těchto atestů vyobrazujeme.

Z dnes popsáných a vyobrazených padělků ke škodě sběratelů, prodaných jako pravé v zahraniční aukci, můžeme vyvodit i další poučení. Pozor je třeba si dát i na to, že znalecká značka a někdy dokonce i atest mohou být rovněž padělaný. Na předchozí straně vyobrazená série leteckých známek s přetiskem Pošta československá 1919 je toho názorným příkladem. Všechny tři její známky jsou opatřeny otiskem padělané značky významného (bohužel však už zesnulého) švýcarského znalce Zbygniewa Mikulského, člena Mezinárodní asociace filatelistických znalců (AIEP) a skvělého odborníka na známky ČSR I. Ten by samozřejmě takovému primitivní padělků jako pravé neověřil. Aukční firma se však lehkomyšlně spolehla na otisk této značky a známky nepředložila některému ze současných renomovaných znalců ke kontrole, což se jí teď vymstilo: čelí reklamaci, o poškozené pověsti nemluvě.

Jiným a mnohem prozíravějším způsobem naproti tomu postupují některé významné aukční domy - ve Filatelii 2/2020 jsme podrobně referovali o aukci československých rarit pořádané firmou Bennett v Bostonu (USA), která celý soubor neváhala na celní povolení dopravit do České republiky, kde jej u znalce F. Beneše nechala přezkoumat a ověřit, díky čemuž byly rozpoznány padělků a předešlo se tak reklamacím.

A na úplný závěr varování před padělků přetisků VZOREC, s nimiž se teď doslova roztrhl pytel. Vyobrazené z nich vzácnou známku s kombinací I. typu spirály a II. typu příčky s tímto padělaným přetiskem, prodanou nedávno za nemalou cenu. Roli jistě hrálo, že je ověřena jako pravá znalcem - členem Komise znalců ZSF (a to i když jde o padělek vskutku primitivní...). ■

